

Ošetrovateľská péče u nemocného s vředovou chorobou gastroduodenální

Anatomie · Charakteristika · Etiologie · Diagnostika · Příznaky · Léčba ·
Ošetrovateľská péče · Edukace

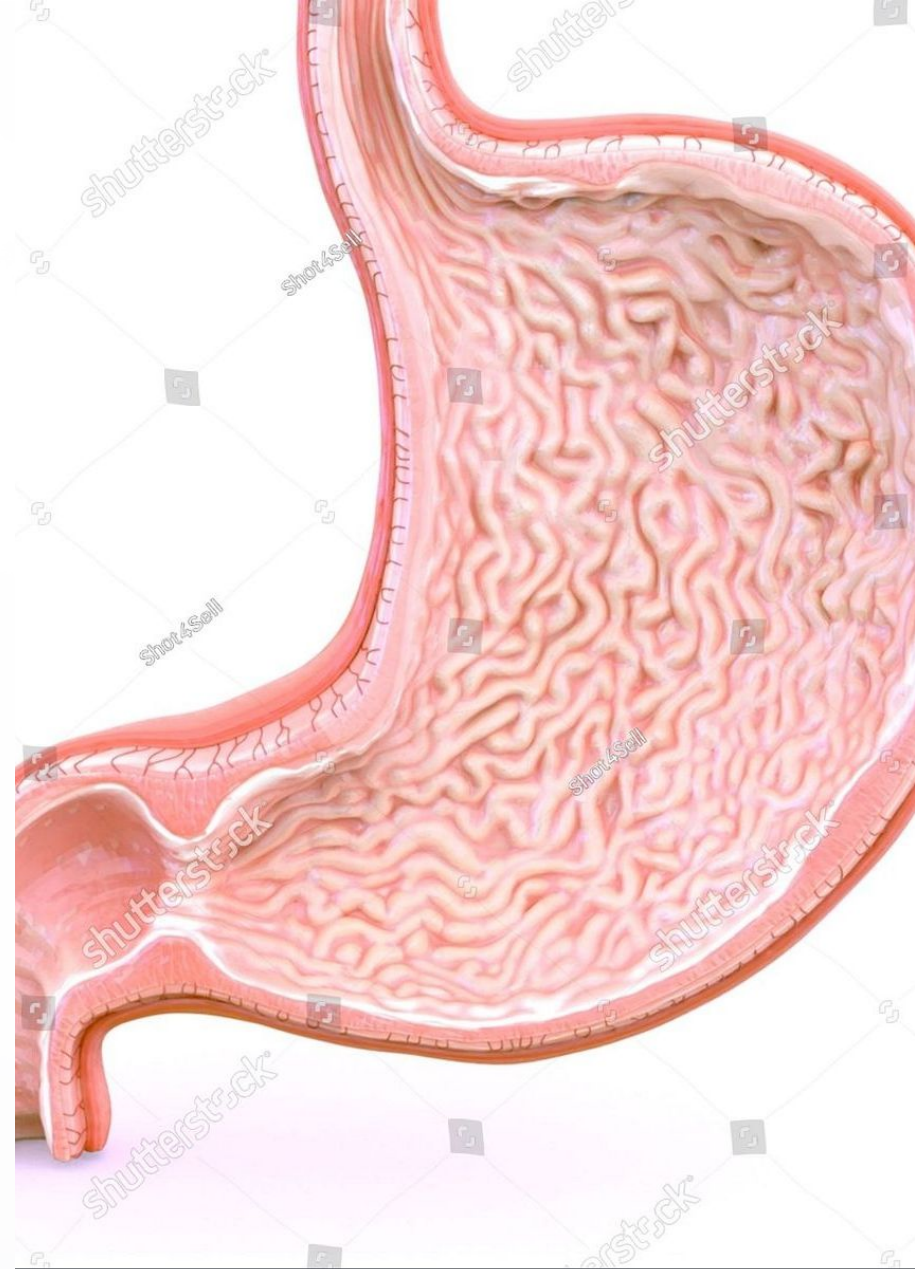
Anatomie žaludku a dvanáctníku

Žaludek

- Dutý svalový orgán v levé části epigastria
- Části: kardie, fundus, tělo, pylorus
- Produkuje kyselinu chlorovodíkovou (HCl) a pepsin
- Sliznice chráněna vrstvou hlenu

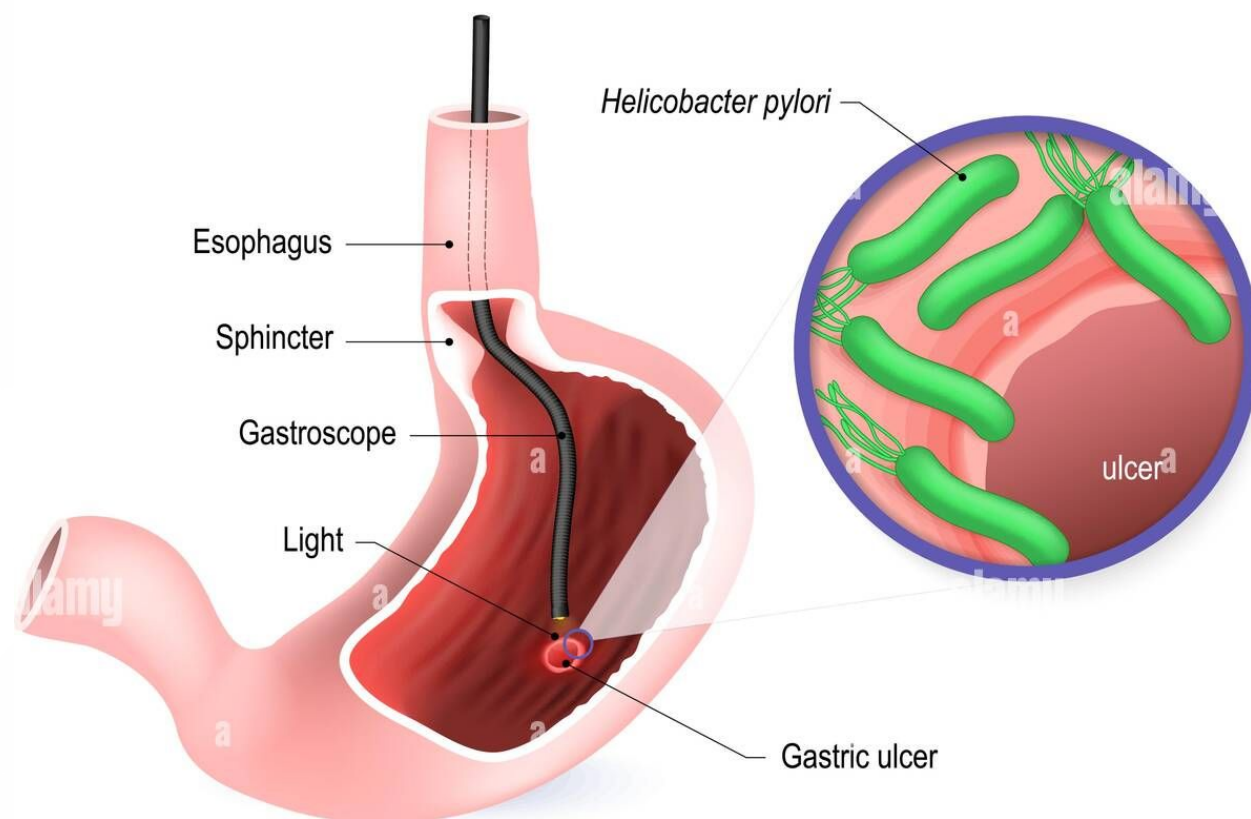
Dvanáctník (duodenum)

- První část tenkého střeva, délka cca 25 cm
- Přijímá trávicí šťávy ze slinivky a žluč
- Klíčové místo pro trávení a vstřebávání živin
- Sliznice chráněna bikarbonátem

Co je vředová choroba gastroduodenální?

PEPTIC ULCER DISEASE

Vředová choroba je chronické onemocnění charakterizované vznikem defektů (vředů) na sliznici žaludku nebo dvanáctníku. Vzniká, když obranné mechanismy sliznice nestačí čelit agresivním faktorům.

alamy

Image ID: 2DH787A
www.alamy.com

Žaludeční vřed

Ulcus ventriculi – postihuje sliznici žaludku

Duodenální vřed

Ulcus duodeni – nejčastější lokalizace, první část dvanáctníku

Etiologie – Proč vředy vznikají?

Helicobacter pylori

Nejčastější příčina – bakterie poškozující ochrannou sliznici žaludku a dvanáctníku. Přítomna u 70–90 % pacientů s duodenálním vředem.

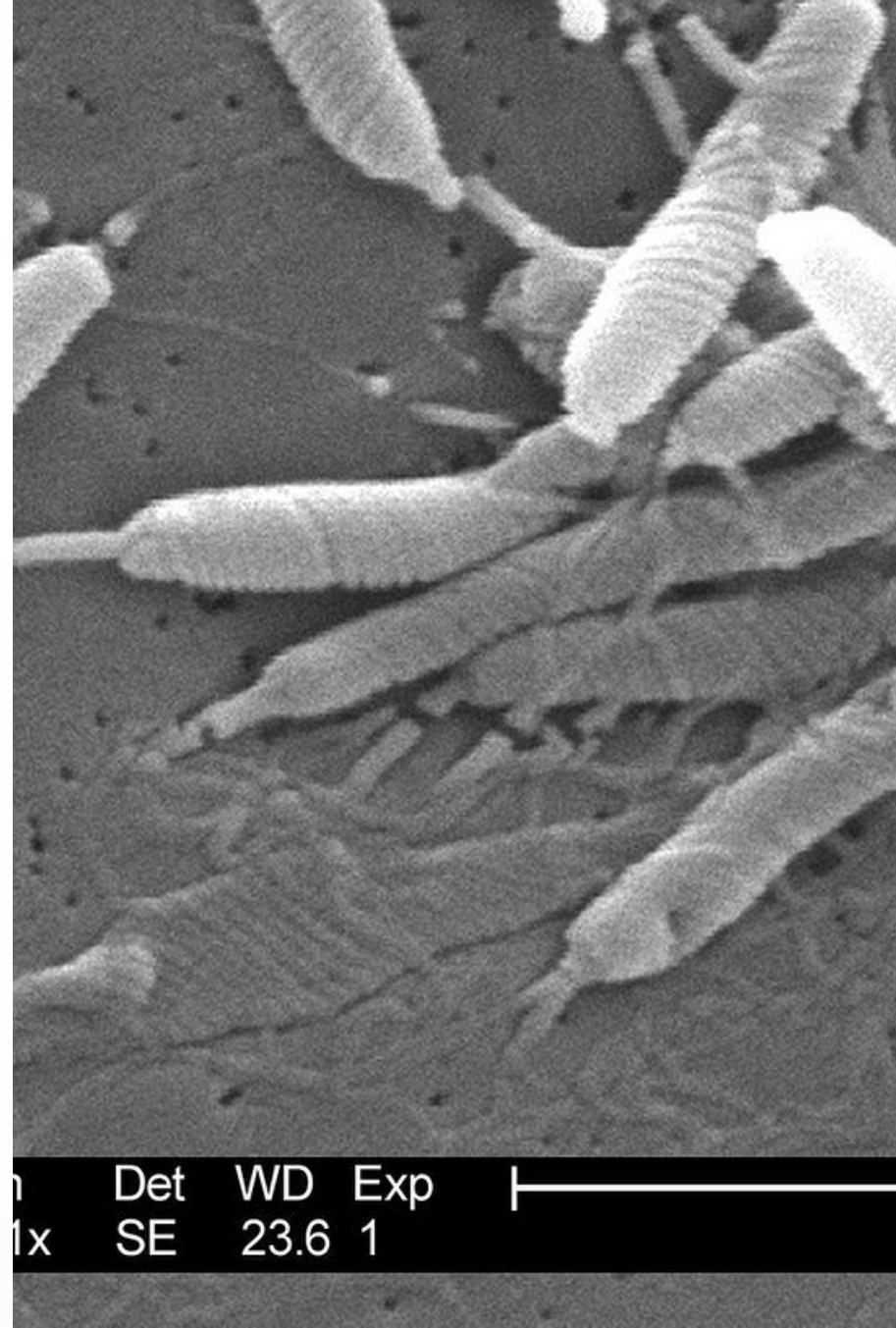
NSAID a léky

Nesteroidní antiflogistika (ibuprofen, aspirin) narušují tvorbu ochranného hlenu a podporují vznik defektů sliznice.

Stres a životní styl

Psychický stres, kouření, nadměrná konzumace alkoholu a nepravidelná strava zvyšují sekreci HCl a oslabují obranu sliznice.

Příznaky vředové choroby

Typické příznaky

- **Epigastrická bolest** – pálení, svírání, tlak za hrudní kostí
- Bolest nalačno nebo v noci (duodenální vřed)
- Bolest po jídle (žaludeční vřed)
- Nausea, zvracení, nadýmání
- Nechutenství, úbytek hmotnosti

Varovné příznaky – nutná akutní péče

Krvácení

Černá stolice (meléna),
zvracení krve

Perforace

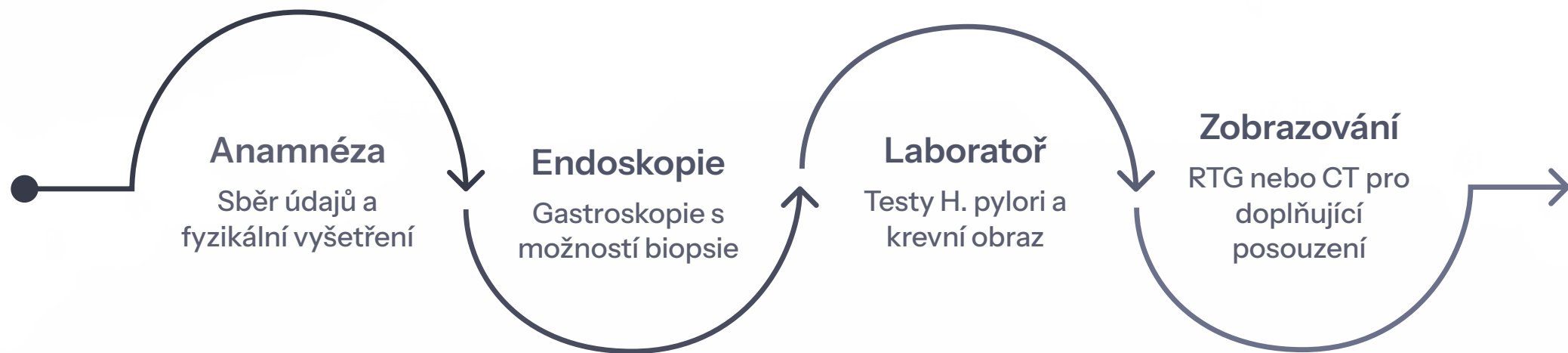
Náhlá prudká bolest,
tvrdé břicho – stav
ohrožující život

Stenóza

Zúžení pyloru, opakované zvracení, hubnutí

Diagnostika

Zlatým standardem diagnostiky je **gastroskopie** – přímá vizualizace sliznice a možnost odběru vzorku. Doplnují ji testy na přítomnost bakterie *H. pylori* (dechový test, histologie) a laboratorní vyšetření krve.

Léčba vředové choroby

1

Eradikace *H. pylori*

Trojkombinace antibiotik (amoxicilin + klarithromycin) + inhibitor protonové pumpy po dobu 7–14 dní

2

Inhibitory protonové pumpy (IPP)

Omeprazol, pantoprazol – snižují tvorbu HCl, umožňují hojení sliznice. Podávají se 4–8 týdnů.

3

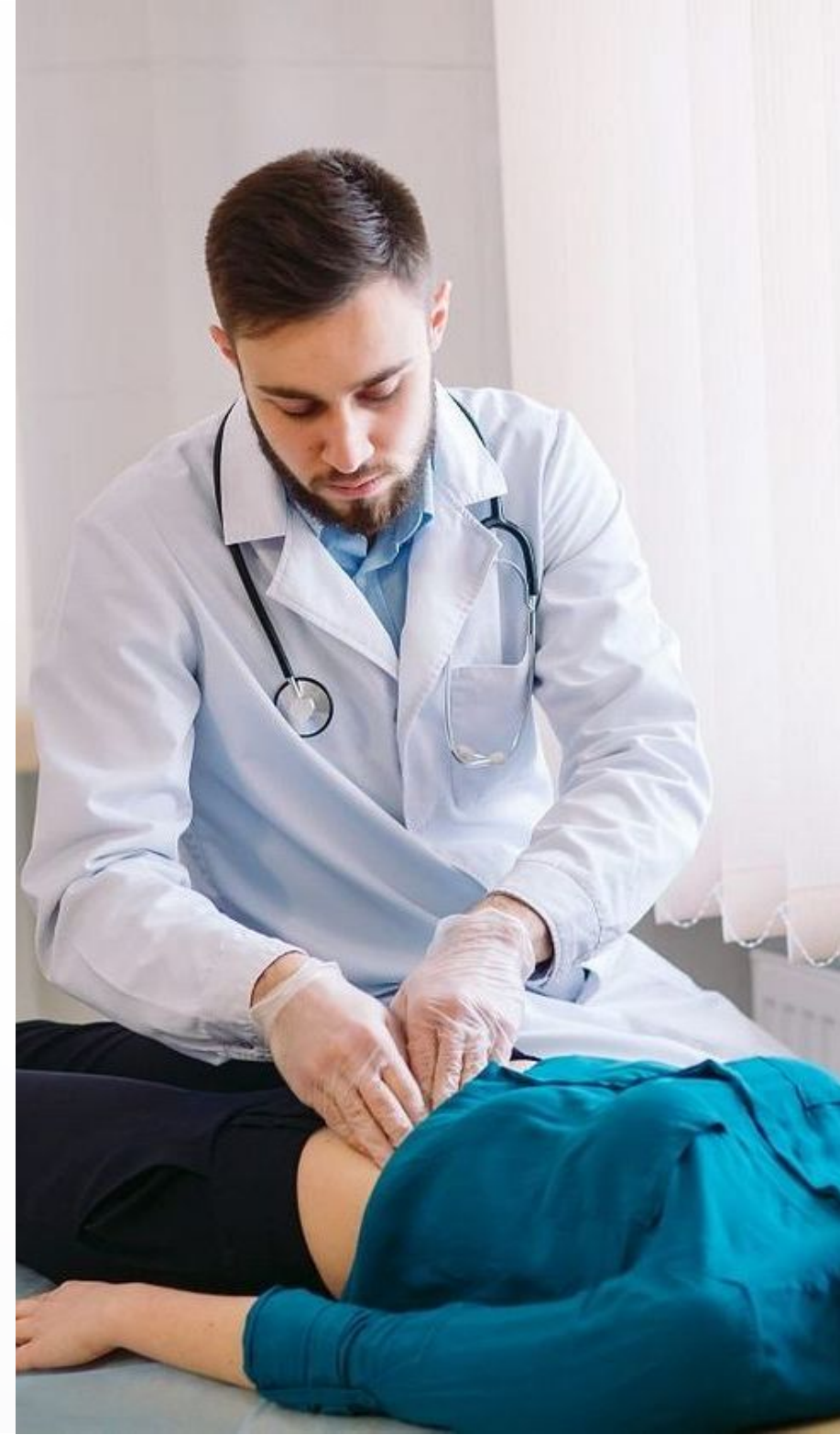
Antacida a cytoprotektiva

Neutralizace kyseliny, ochrana sliznice – sukralfát, koloidní bismut. Doplnková léčba.

4

Chirurgická léčba

Pouze při komplikacích (krvácení, perforace, stenóza) – neodkladný chirurgický zásah

Dietní a režimová opatření

Zásady jaterní diety

- Strava **5–6× denně** v malých porcích, v pravidelných intervalech
- Potraviny lehce stravitelné: vařené, dušené, bez tuku
- Vyloučit: alkohol, kávu, silné koření, smažená jídla, citrusy
- Přísná **abstinance kouření** a alkoholu
- Klid po jídle, vyhýbat se stresu a těžké fyzické práci

❏ Dieta je neodmyslitelnou součástí léčby – nesprávná výživa komplikuje hojení vředů.

Ošetrovatelská péče v praxi

Monitoring a sledování

Pravidelné sledování fyziologických funkcí (TK, puls, teplota), barvy stolice a zvratků. Pozornost na příznaky krvácení nebo perforace.

Podávání léků a výživy

Přesné podávání předepsaných léků (IPP, antibiotika), podpora příjmu potravy, sledování tolerance diety a hmotnosti pacienta.

Psychosociální podpora

Trpělivá komunikace, snižování úzkosti, zapojení rodiny. Stres zhoršuje průběh onemocnění – klidné prostředí je součástí léčby.

Ošetrovateľské diagnózy

Akutní bolest

V oblasti epigastria – hodnocení VAS škálou, polohování, analgetika dle ordinace

Riziko krváčení

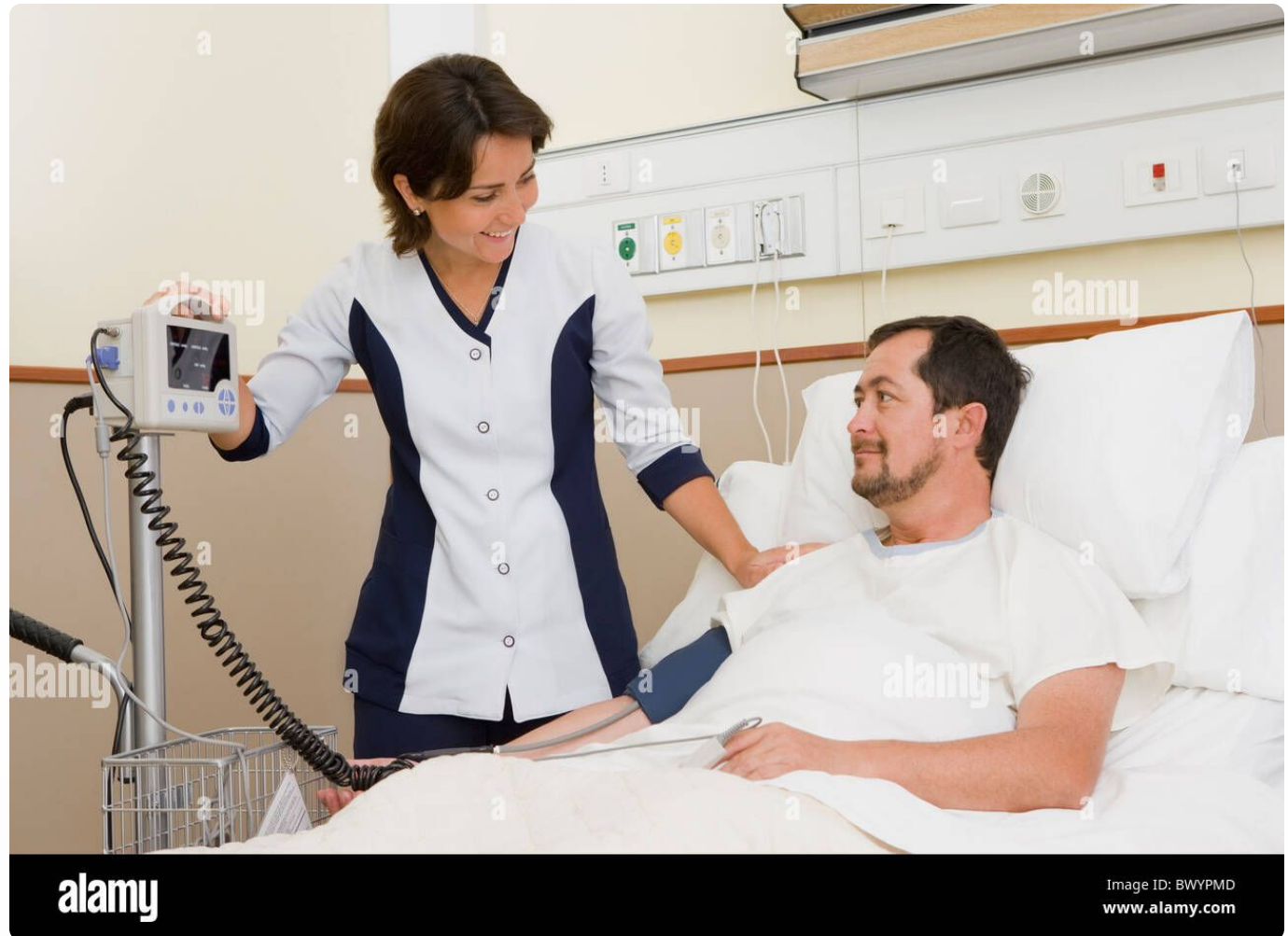
Sledování barvy stolice, hodnot hemoglobinu, TK a pulzu. Zajistit žilní vstup.

Deficit výživy

Sledování příjmu potravy, edukace v dietě, spolupráce s nutričním terapeutem

Úzkost a strach

Psychická podpora, srozumitelné informace, klidné prostředí a zapojení rodiny

alamy

Image ID: BWYPMD
www.alamy.com

Edukace pacienta a rodiny

Změna životního stylu

Přísná abstinence alkoholu a kouření.
Pravidelný denní režim, dostatek spánku
a minimalizace stresu jsou základem
prevence relapsu.

Dodržování léčby

Pacient musí dokončit celou kúru
antibiotik i IPP – předčasné vysazení
vede k selhání eradikace a recidivě vředu.

Date: January 15, 2055

Dr. Emily Harris
Springfield Medical Clinic
456 Oak Avenue
Springfield, IL 62701

Dear Dr. Harris,

I trust this message finds you in good health. I am writing to request a follow-up appointment as discussed during my previous visit. Specifically, I would like to revisit my treatment for chronic migraines and discuss the progress since our last consultation. I am also seeking your expert guidance on managing any side effects from the medication prescribed and would greatly appreciate your advice on the next steps for my care.

To ensure continuity in my treatment plan, I would like to schedule a visit at your earliest convenience. I am available on February 5th or 6th, 2055, but I am flexible and willing to

Pravidelné kontroly

Gastroenterologické kontroly, opakovaná
gastroskopie k ověření vyhojení, kontrola
na H. pylori. Včasné hlášení nových
příznaků.

Shrnutí a závěr

Základ úspěchu

Včasná diagnostika, eradikace *H. pylori* a správná farmakoterapie jsou klíčem k vyléčení

Dieta a režim

Správná výživa, abstinence a klidový režim zásadně urychlují hojení sliznice

Role sestry

Monitoring, edukace a psychosociální podpora jsou nenahraditelnou součástí ošetrovatelské péče

Kvalitní ošetrovatelská péče a edukace pacienta zásadně snižují riziko komplikací a přispívají k trvalému zlepšení kvality života.

